

Nr 98.

Af herr **Tamm**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om undervisning i nationalekonomi åt elever vid skogshögskolan.*

Såväl uti de den 7 april 1906 inom jordbruksdepartementet tillkallade sakkunniges betänkande som uti skogsinstitutets lärarekollegii yttrande den 27 juni 1908 om detsamma saknas ämnet *nationalekonomi* bland de till skogshögskolans undervisningsplan hörande »grundläggande ämnen». Visserligen framhålla de sakkunnige vikten af denna undervisning då de säga: »Nationalekonomien i de delar, som på senare åren delvis innefattas i hvad man i Tyskland benämner 'Forstpolitik', anse de sakkunnige vara af afsevärd vikt vid högskolan. Men denna undervisning bör begränsas just till de delar, som beröra skogen och dess betydelse för nationalhushållningen, samt meddela grunddragen för de större synpunkter, som göra och gjort sig gällande vid lagstiftning, handelspolitik m. m., och ej utgöra ett litet kompendium af den allmänna nationalekonomien. De sakkunnige anse därför, att man som lärare i ämnet bör söka förvärfva en med nationalekonomien verkligen förtrogen vetenskapsman, hvilken är i stånd att utarbete just ofvan berörda del af ämnet, hvilken i Sverige hittills knappast vunnit det beaktande den förtjänar, samt att ämnet borde benämnas skogsolitik och skogsstatistik.» Men då de sedermera komma till själfva förslaget, nöja de sig med en undervisning af sammanlagdt 34 timmar, förlagda till en vårtermin, och denna undervisning meddelad af en extra lärare. Att detta icke kan uppfylla berättigade anspråk på denna undervisning torde svårligen kunna bestridas. De befattningsinnehafvare, som skogshögskolan skall utbilda, skola utöfva vården om en af de viktigaste naturfaktorerna uti den svenska nationalhushållningen, nämligen landets skogar. Lika väl som dessa tjänstemän behöfva vissa naturvetenskapliga,

tekniska och juridiska kunskaper, torde de vara i behof af de grundläggande insikterna uti det ekonomiska samhällslifvets lagar, på det att de må besitta någon grundad uppfattning om skogshushållningens egentliga betydelse såsom en gren af nationalhushållningen. I själfva verket spela ju allehanda ekonomiska frågor en stor roll uti skogsskötselns och skogsförvaltningens praktik. Skogshögskolan, som »har till ändamål att — — — utbilda — — — skogshushållare» (Betänkandet, s. 136), bör icke vara främmande för vetenskapen om den *allmänna* hushållningen.

I detta afseende kan det näppeligen vara lämpligt att ställa skogshögskolan sämre än tekniska högskolan, uti hvars lärarepersonal Kungl. Maj:ts proposition den 11 mars 1911 insätter en med 6,000 kronor aflönad »speciallärare» i »industriell ekonomi och statskunskap». Denna lärares undervisning skall användas af alla lärjungar, utom af dem, som tillhöra »fackafdelningen A» (Betänkandet s. 199).

I utlandet är nationalekonomiens betydelse för den högre skogsundervisningen erkänd. Bayern intar härutinnan sedan länge en ledande ställning. Vid universitetet i München finnes en särskild »statsekonomisk fakultet» och en särskild »statsekonomisk doktorsgrad». Nämnda fakultet är en utveckling af statens skogshögskola och innehåller uteslutande nationalekonomiska och skogsvetenskapliga professurer; de nationalekonomiska till ett antal af fem, utom en docent (1910). Man kan säga, att behofvet af ekonomiska insikter just hos »skogshushållarne» i Bayern gifvit upphof till den akademiska undervisningen i nationalekonomi. Analogt exempel kunde anföras från andra främmande länder, där skogshushållningen likväl icke spelar en så utomordentligt stor nationalekonomisk roll som i vårt eget land. Vore det då icke underligt, om den nationalekonomiska vetenskapen skulle i så hög grad uteglömmas vid omorganisationen af den högre skogsundervisningen i Sverige?

Det synes icke vara uteslutet att, såsom ett provisorium åtminstone, läraren i nationalekonomi vid tekniska högskolan mot ett tilläggsarfvode, af exempelvis 3,000 kronor, kunde få åliggande att jämte sina tre föreläsningstimmar i veckan för teknologerna hålla tvenne föreläsningar i veckan vid skogshögskolan. Denna ringa extra kostnad för staten skulle helt visst visa sig vara för skogshushållningen särdeles väl användbara pengar.

Ännu lyckligare skulle en sådan lösning af denna fråga vara, som kunde förena undervisningen i nationalekonomi vid skogshögskolan med samma undervisning vid de högre landtbruksläroverken eller vid en blifvande gemensam högskola för alla med jordbruket samhörande ut-

bildningsgrenar, hvarigenom äfven i någon mån den klyfta kunde utfyllas, som beklagligen existerar mellan jord- och skogsbrukets utöfvare.

Då det emellertid icke torde vara möjligt för Riksdagen att utan föregående utredning taga ställning till denna fråga, får jag under hänvisning till det anförda hemställa,

att Riksdagen, i samband med besluts fattande rörande Kungl. Maj:ts proposition nr 73, ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t efter verkställd utredning till Riksdagen inkomma med förslag till en tillfredsställande undervisning i nationalökonomi för eleverna vid skogshögskolan.

Stockholm den 27 mars 1912.

Gösta Tamm.